

**Kalaallit Nunaanni immiaaqqat sodavandillu tunisassiarineqarlutik poorneqartut
poortuutaannut akitsuutimit ilanngaaserneqassannginnerinik Naalakkersuisut
UPA2027-mut Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummik pilersitseqqullugit
Inatsisartut aaliangiiffigisassaattut siunnersuut
*Inatsisartuni Siumup eqimattaanit saqqummiunneqartoq***

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Pele Broberg, Naleraq, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Margrethe Thårup Andersen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Hans-Erik Enoksen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit

UKA 2026-mi ulloq 1. oktober siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Immiaaqqat sodavandillu nunatsinni tunisassiarineqarlutillu maqinneqarunik poortuutitut akitsuummik akiliuteqartussaaajunnaartitsinikkut nunatsinni immiaaqqanik sodavandinillu tunisassiornerup nukittorsarneqarnissaa siunnersuutikkut siunertarineqarpoq. Akiliuteqartitsissaaajunnaarnikkut nioqqutissanut eqqussuunneqartunut najukkami tunisassiortut unammillersinnaassuseqarnerat pitsanngortinneqassaaq aammalu najukkami nalilinnik pilersitsillunilu suliffissaqartitsinissaq tapersersorneqassalluni.

Immiaaqqanik sodavandinillu nunatsinni tunisassiortut aammalu tunisassiornermi, nukissiuutitut assartuinnermullu aningaasartuutit qaffasinnerannik artukkigaasut unammillersinnaassuseqarnerisa nukittorsarneqarnissaa siunnersuuteqartup kissaatigaa. Poortuutitut akitsuummik

akiliisussaajunnaarsitsinikkut suliffeqarfinnut atugassarititaasut pitsanngortinneqassapput aammalu aningaasaliinissat, suliffiit najukkamilu tunisassiornerit ikiorserneqassallutik. Peqatigisaanik siunnersuut imminut pilersornerup nunatsinnilu nalilinnik pilersitsinerup annertunerulernissaannut peqataaqataassaaq.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Inatsisartuni amerlanerussuteqartut isumaqatigiinnissat anguniarlugu aaqqiissutissamik erseqqinnerusumik qanoq nassaartoqarsinnaanerata paasiniarneqarnissaa siunertarlugu siunnersuut Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliamit suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

3. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Akiliisussaajunnaarsitsineq iluanaarutissaagaluanik ukiumut annertunerpaamik 5,1 mio. kr.-it missaanniittunik annaasaqaataassasoq siunnersuuteqartup taggippaa, tamatumali peqatigisaanik oqaatigalugu iluanaarutissaagaluanik annaasaqarnissap erseqqinnerusumik naatsorsorneqarsinnaaneranut paasissutissanik tamanit pissarsiarineqarsinnaasunik peqanngitsoq. Tamanna tunngavigalugu siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani iluanaarutissaagaluanik ukiumut annaasaqaatissatut naatsorsuutigineqartut paasissutissiissutigeqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput, tassungalu ilanngullugu akiitsuutitigut tunngavigineqartut sorliit eqqorneqassanersut paasissutissiissutigeqquneqarluni.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Immiaaqqat sodavandillu nunatsinni tunisassiarineqarlutillu maqinneqartut nioqqutissiatut naammassineqareersutut nunatsinnut eqqunneqarneq ajormata ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, taamaattumillu eqqunneqarneranni poortuutissanut akitsuummik akiluiteqartitsisoqarneq ajorluni. Akerlianilli poortuutissaq imaqanngitsoq tunisassiornermi atorneqartussatut eqquneqartoq eqqunneqarnermini akitsuuserneqartarpoq.

Siunnerfilimmik akitsuuteqartitsinnginnikkut nunatsinni tunisassiarineqartut unammillersinnaassuseqarnerisa pitsanngortinneqarnissaa siunnersuutikkut siunertarineqarpoq. Siunnersuummi aallaavigineqarput nunatsinni tunisassiornermi atugassarititaasut immikkut ittut aammalu siunertarineqarluni suliffeqarfiit nunatsinni immiaaqqanik sodavandinillu tunisassiorlut maqitsisartullu unammillersinnaassuseqarnerisa nukittorsarneqarnissaa.

Akitsuuteqartitsinnginnikkut suliffeqarfiit unammillersinnaassuseqarnerat pitsanngortinneqassasoq, taamaalillunilu najukkami tunisassiorneq suliffissaqartitsiniarnerlu tapersorsorneqassasut siunnersuuteqartumit tikkuarneqarpoq. Akerlianilli Naalakkersuisut oqaatigaat akitsuuteqartitsiunnaarnissaq imaanngimmat atuisunut akigitinneqartut apparneqarnerannik nassataqassasoq aammalu nalilerlugu siunnersuutip piviusumik sunniutigissagaa najukkani tunisassiorlut iluaqutissinneqarnerat, taakkumi Nunatta Karsiata iluanaarutissaagaluaanik annaasaqarnera ilutigalugu annertunerusumik iluanaaruteqarnissartik angusinnaammassuk.

Akitsuutitigut oqilisaassinerup atuisunut akigitinneqartunut taamaallaat killilimmik sunniuteqarnissaa Naalakkersuisut naliliinerminni tunngavigisimagaat isumaqarnartoq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, taamaattumillu isertitaqarnerulernikkut najukkami tunisassiortunut annertunerusumik iluaqutissarsiffiussasoq.

Tamannali tunngavigalugu isertitat unammillersinnaassuseqarnerullu pitsanngornerisa nassatarisaannik siunnersuuteqartumit oqaatigineqartut tunisassiornerup, aningaasaliinerit, suliffissaqartitsiniarnerup aammalu nunatsinni nalilinnik pilersitsinerup annertunerulernerannik nassataqarsinnaanera mattunneqarsinnaanngitsoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Siunnersuutip inuussutissarsiornikkut aammalu inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut nassatarisinnaasaanik taamaattunik naliliineq Naalakkersuisut akissuteqaataanni ataatsimiititaliamit amigaatigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Naalakkersuisut naliliinerat siunnersuutip tunisassiortut isertitaqarnerannut aammalu Nunatta Karsiata iluanaarutissaannut sunniutissaanut sammivallaartoq. Nunatsinni tunisassiornermut, suliffissaqartitsinermut nunatsinnilu nalilinnut ungasinnerusoq isigalugu sunniutissat naliliinermi annertunerusumik ilanngunneqarnissaat ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqarnerugalarpoq.

Siunnersuut poortuutissanut akitsuutip nalinginnaasumik atorunnaarsinneqarnissaanut tunnganngilaq, tassaallunili siunertaqartumik akitsuuteqartitsinnginnissaq, tamatumani tunisassiat assingi eqqussuussat akitsuuteqartinneqaannassallutik. Taamaalillunilu akitsuuteqartitsinngineq immiaaqqat sodavandillu najukkami tunisassiarineqartut aammalu eqqussukat akitsuutaat assigiinngitsumik angissuseqartinneqarnissannik nassataqassaaq aammalu nunatsinni tunisassiortut akitsuutitigut iluaqutissarsisinneqassallutik.

Siunnersuutip WTO-mi malittarisassat malillugit nunani tamalaani pisussaaffinnut tunngasortai Naalakkersuisut akissuteqaammi apeqqufigaat. Tassunga atatillugu Kalaallit Nunaat WTO-mut nammineq ilaasortanngussagalarpat Kalaallit Nunaata pisussaaffigiligassaanut akitsuuteqartitsinnginnissamik siunnersuutigineqartoq naapertuutissanersoq misissoqqullugu Naalakkersuisut kaammattuutigaat.

Tamatumunnga peqatigitillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq UKA2026/65-imut, Kalaallit Nunaata WTO-mut nammineerluni ilaasortanngornissaanut tunngasumut, akissuteqaamminni Naalakkersuisut paasissutissiissutigimmassuk Danmarkip ilaasortaanera aqqutigalugu Kalaallit Nunaat ullumikkut WTO-mi ilaatinneqareersoq. Taamaattumillu WTO-mi inatsisitigut pisussaaffiit sorliit Kalaallit Nunaata ilaaffigereernerai aammalu nammineq ilaasortanngussagalaruni tamanna taakkununga tunngatillugu qanoq sunniuteqassanersoq erseqqinnerusumik paasinarsisinneqarnissaa naleqquttuussasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Kalaallit tunisassiaasa nunamilu namminermi nalilinnik pilersitsiortornerup nukittorsarneqarnissaannut WTO-mi malittarisassat iluini periarfissanik allanik sunik peqarneranik misissuinissamut WTO-mi inatsisitigut killilersuutaasinnaasut immini akimmisaarutaanngitsut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq nunatta WTO-mi immikkut ilaasortanngornerani iluaqutaasussat ajoqutaasussallu pillugit nalunaarusiamik UPA2027 naller-tinnagu agguanneqartussamik suliaqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaat Inatsisartut ulloq 6. oktober 2026-mi akuersissutigimmassuk. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq kalaallit tunisassiaannut nalilinnillu pilersitaannut tapersiissutitut akitsuutitigut imaluunniit inuussutis-sarsiormut naalakkersuinikkut iluaqutissat allat atornissaannut WTO-mi malittarisassat iluini Kalaallit Nunaat qanoq periarfissaqarnerata Kalaallit Nunaata WTO-mut attuumassu-teqarneranik paasiniaanermi ilannginneqarnissaa pissutissamisoortoq.

Tunngavissat pigineqartut tunngavigalugit akitsuuteqartitsinnginnissamik siunnersuutigine-qartoq WTO-mi inatsisitigut pisussaaffinnut Kalaallit Nunaata maanna ilaaffigisaanut siunis-samiluunniit ilaaffigilerumaagaanut naapertuuttumik ingerlanneqarsinnaanersoq sulilalorni-nartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Akitsuuteqartitsinnginnissamik siunnersuut pillugu inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussinissamut Naalakkersuisut pisussaaffilerneqan-ginneranni apeqqut taanna paasinarsisinneqaqqaartariaqartoq pillugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisut isumaqatigai.

Tamatumali peqatigisaanik ataaatsimiititaliaq isumaqarpoq taamatut nalornissuteqarneq nunat-sinni tunisassiormik, suliffissaqartitsiniarnermik nunatsinnilu nalilinnik pilersitsiniarnermik nukittorsaanissap taamaatinneqarneranik nassataqartariaqanngitsoq. Taamaattumillu kalaallit tunisassiaasa nalilimmillu pilersitaasa siuarsarneqarnissaannut WTO-mi inatsisitigut sinaak-kusiussat iluini Kalaallit Nunaata qanoq periarfissaqarnera misissoqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

Tamanna tunngavigalugu misissuinissap Naalakkersuisunit kaammattuutigineqartup ingerlan-neqarnerata kingorna aqqissuussinerup Kalaallit Nunaata WTO-mi inatsisitigut pisussaaffii naapertorlugit ingerlanneqarsinnaanera tunngavissaatillugu siunnersuuteqartup akitsuuteqartit-sinnginnissamik kissaataa akuerineqarsinnaasoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Taamaattumillu ataatsimiititaliaq allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqum-miussivoq:

Akitsuuteqartitsinnginneq Kalaallit Nunaata WTO-mi inatsisitigut pisussaaffii naa-pertorlugit ingerlanneqarsinnaappat immiaaqqat sodavandillu Kalaallit Nunaanni tuni-sassiarineqarlutillu maqinneqartut poortuutissanut akitsuummut ilaatinneqanngin-nissaat pillugu inatsisissatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Siunnersuut itigartinneqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap allannguutissatut siunnersuutaa akuerineqassasoq ataatsimiititaliap isumaqatigiittup inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Aqqalu C. Jerimiassen
Siulittaasoq

Pele Broberg
Siulittaasup tullia

Margrethe Thaarup
Andersen

Hans-Erik Enoksen

Ane Hansen